

Per Oriol Osan
Fotografia: David Ruano
Ros Ribas

Jo cuino i ell renta els plats

Aquesta és la famosa frase que Merce Cunningham li va contestar a un periodista quan li va preguntar quina era la seva relació amb el músic John Cage, la que va ser la seva parella artística i sentimental durant 40 anys. Aquesta també és la frase que va escollir el Mercat de les Flors per anunciar el cicle dedicat al coreògraf americà. Ara que la temporada teatral barcelonina s'acaba, *BENZINA* ha volgut desgranar totes aquelles produccions que, aquest curs, des d'una òptica o una altra, han tractat aquells amors que, com deia Oscar Wilde, no gosen dir el seu nom.

El proper dia 28 de juny es commemora el 41è aniversari de la revolta d'Stonewall, aquell bar gai de Nova York que va plantar cara a la policia, i que, simplificant, va representar l'inici del moviment pels drets dels homosexuals als Estats Units i, de retruc, a la resta del món. Quan arribem al desenllaç de la temporada teatral barcelonina, i quan encara ressonen els talons que Ocaña i la seva *troupe* van fer retronar per les Rambles i a qui La Virreina li ha dedicat una exposició, hem fet un repàs d'aquelles produccions que han trepitjat els escenaris de la ciutat i que han aportat visions polièdriques del col·lectiu. Només aquest mes en coincideixen tres a la cartellera: *Silenciados*, *Marburg* i *Coses que dèiem avui*. Cal seguir reivindicant? Què es reclama? O, per contra, el 'fet homosexual' ja està tan plenament normalitzat que no cal incloure temàtiques *ad hoc*? Es busca el drama o la comèdia? Quins són els arguments? N'hi ha d'específics o són reconversions gratuïtes en clau homo d'històries ja vistes anteriorment en clau hetero?

"Cal visualitzar allò que passa, i explicar-ho! Hi ha molts països on l'homosexualitat està condemnada, i molts d'altres on hi ha pena de mort! És molt fàcil representar l'obra a Chueca el dia de l'Orgull Gai, però en un entorn rural...". Així de contundent s'expressa Gustavo del Río, director de la companyia madrilenya Sudhum Teatro i autor,

director i un dels intèrprets de *Silenciados*, el drama que explica la història –real-, a mode de rèquiem, de cinc persones assassinades per la seva orientació sexual: un presoner al camp d'extermini nazi d'Auschwitz, un activista gai mexicà, una dona transexual guatemalenca, un gai cristià i una víctima de *bullying*. L'obra va estar al Teatre del Raval durant la temporada passada, i ara hi torna, del 3 al 13 d'aquest mes. L'any passat va tenir una acollida tan excel·lent que Barcelona els va servir de trampolí per voltar pel món. "Amb *Silenciados* vam poder viatjar a Llatinoamèrica o a països ultracatólics com Irlanda, i les coses allà t'asseguro que són molt diferents", afegeix del Río. Desenterrats per explicar la seva vida i la seva mort, i tornar a ser enterrats i, per tant, silenciats, la peça crítica la repressió, la marginació i la violència contra tot allò homosexual. Els autors diuen que no és una obra gai, sinó que parla sobre el món gai, sobre "sentiments, emocions i, sobretot, la falta de llibertat".

La segona producció que roman a la cartellera és *Marburg*, de Guillem Clua (al TNC fins el proper dia 20). Ja en parlem sobradament en una entrevista amb l'autor, però si ens aturem en una de les quatre peces que conformen l'obra –el *Marburg* australià, la història més contemporània de totes– descobrirem en Buck (Ferran Vilajosana), un jove de 17 anys que es cita per internet amb Dundy (Eduard Farelo) per fer sexe. Sabedor que Dundy és seropositiu, Buck vol que l'in-

fecti. És l'únic personatge que enlloc de fugir de la malaltia, busca tot el contrari. Aquest va ser un dels punts, juntament amb l'eutanàsia, que va fer que Rafael Duran acceptés dirigir l'obra: "m'agrada molt el teatre contemporani, el teatre que provoca, fins i tot veure coses que em fan un mal moral", explica. Aquesta encaixa de ple: "Pensar que hi ha gais que es reuneixen en grups, alguns membres dels quals són seropositius, i fallen els uns amb els altres sense condó a veure qui s'infecta, és una aberració! Es com jugar a la ruleta russa! Estan malalts!". Tant autor com director volien reflexionar sobre aquesta nova i salvatge moda, importada d'Estats Units i que ja ha arribat a casa nostra, i sobre com unes persones aparentment sanes, lluny de respectar una malaltia, busquen voluntàriament contagiar-se per trobar un inexplicable estat d'autocomplaença com a membres d'un estrany i selecte grup d'elit.

La Sala Beckett, en un to menys dramàtic, aportarà el seu gra de sorra (del 29 de juny fins al 25 de juliol, en el marc del Festival Grec 2010) amb *Coses que dèiem avui*, tres peces breus i inèdites del nord-americà Neil LaBute. *Romance*, *Helter Skelter* i *The Furies*, que així es titulen les obres, parteixen del curs que el dramaturg va impartir durant l'Obrador d'Estiu del 2009, i que van ser interpretades pels actors que assistien al seu taller. Aquest espectacle -dirigit, com no, per Julio Manrique- narra tres històries de tres parelles que viuen situacions íntimes, delicades o decididament violentes en un bonic i sofisticat restaurant, a la vista de tothom. Una d'aquestes parelles, concretament la de *Romance*, la primera peça de totes, és la formada per Norbert Martínez i Andrew Tabet, dos nois que havien mantingut una relació ja fa algun temps i es retroben després d'anys de no veure's.

La que va sorprendre, i molt -amb elogis unànims de la crítica- va ser la fugaç història d'amor entre Ezequiel (Nao Albet) i Aritz (Marcel Borràs) a la irregular *Dictadura-Transició-Democràcia*, que es va poder veure al Teatre Lliure tot just fa dos mesos. El duet Albet&Borràs va escriure, interpretar i dirigir la part de *Democràcia*, on feien de jove parella gai (un abertzale i un estudiant d'art) a l'Euskadi de l'any 89, abans de ser abatuts per la policia i iniciar la impactant dansa de cadàvers al so de *Dos gardenias*, una de les imatges més belles de la temporada.

Una vegada li van preguntar a David Lynch què es necessita per tenir una bona història i ell va respondre "noi coneix noia,

les coses es compliquen i al final l'autor decideix". Laura Freijo va recollir la frase i la va capgirar quan va escriure la 'comèdia erràtica' *¿Tè Enrollarías con Woody Allen?* on una dramaturga s'enamora d'una actriu que no té feina i per intentar lligar-se-la comença a escriure una obra inexistent. El problema rau en què l'actriu és... heterosexual. "L'obra oscil·la entre la comèdia més esbojarrada i les escenes més tendres. Amb un to pretesament naïf, la història que s'explica és la d'un procés creatiu teatral que navega a la deriva", explica l'autora. La presentació en públic de *¿Tè Enrollarías con Woody Allen?*, interpretada per la mateixa Freijo i per Carme Poll, es va fer en forma de lectura dramatitzada el 16 de novembre de 2009 a la Sala Mompou de la seu de la SGAE, dintre del festival Novembre Vaca'09.

Aquesta és una pinzellada d'homosexualitat femenina a escena, amb una visibilitat més aviat escassa, mentre la masculina continua guanyant de golejada. Amb tot, Ever Blanchet, el director del Versus Teatre i del Teatre Gaudí, va voler fer la seva particular contribució al col·lectiu lèsbic amb *Desiguals*, que narra la vida de dues dones que s'estimaven però que havien decidit separar-se i viure sense compromisos ni lligams. No obstant, la seva gran estima i els atzars de la vida les portava constantment una en braços de l'altra. Amb elles hi havia l'Àlicia, una periodista de tendències sexuals dubtoses que ansiava trobar un amor etern i perdurable que l'omplís i la fes feliç. Tres dones que se sentien desiguals a la resta, però que en el fons només desitjaven el mateix: tendresa i llibertat. La peça, dirigida pel mateix Blanchet, va ser interpretada per Maria Clausó, Karme Málaga i Laura Sancho, i es va poder veure al Teatre Gaudí durant el mes de març.

I si dos dels grans teatres públics del país, el TNC i el Lliure, han programat peces on la presència de l'homosexualitat hi té un pes destacat, el tercer, el Mercat de les Flors, no ha volgut ser menys. Tot i que la dansa no és gaire narrativa, sí que propicia que dos homes o dues dones ballin junts d'una forma més íntima. Un bon exemple d'això va ser *V.I.T.R.I.O.L.*, de Jordi Cortés. Estrenada al Temporada Alta de Girona el 4 de desembre de 2009, va aterrar al SAT!-Teatre de Barcelona (dins de la programació del Mercat de les Flors) al gener d'enguany, i el teatre de Montjuïc la va reprogramar durant dos dies del passat mes d'abril coincidint amb la celebració del Dia Internacional de la Dansa. Cunningham n'estaria content. Mentre cuina, això sí. ■

“
I si dos dels grans teatres públics del país, el TNC i el Lliure, han programat peces on la presència de l'homosexualitat hi té un pes destacat, el tercer, el Mercat de les Flors, no ha volgut ser menys. Tot i que la dansa no és gaire narrativa, sí que propicia que dos homes o dues dones ballin junts d'una forma més íntima.

”